

Isten ígéreteinek életet munkáló perspektívájában

Lekció: Jel 21,1-5/Textus: Gal 4,21-31

2021. november 21.

Sok keresztyén szerint mai igerészünk a Galata levél legnehezebben értelmezhető szakasza. Egyrészt feltételezi az Ószövetség ismeretét, hiszen utalást találunk benne Ábrahámra, Sárára, Hágárra, Izmaelre, Izsákra, a Sinai-hegyre és Jeruzsálemre. Másrészt pedig Pál gondolatmenete a zsidó rabbik kérdésekkel érvelő stílusát hordozza magán. Ráadásul Pál alkalmazza a görög retorikában használt körkörös érvelést is: újra és újra visszatér ahhoz a gondolathoz, melynek igazságáról meg akarja győzni hallgatóit.

Igeszakaszunkban újra egy ószövetségi példával érvel Pál, ahogyan ezt a 3. részben is tette. Ez a példa is Ábrahámhoz kapcsolódik, de míg korábban maga Ábrahám hite állt az érvelés középpontjában, addig itt a tőle való származás válik hangsúlyossá. Azt nem lehet tudni, hogy vajon Pál azért foglalkozik-e ismét Ábrahámval, mert a tévtanítók is hivatkoztak rá vagy azért, mert a galaták általánosságban is hajlottak a törvény elfogadására. Mindenesetre az apostol meg akarja mutatni nekik, hogy az ószövetségi törvényből nem az következik, amire a tévtanítók akarják rávenni őket. Ha a galaták a tévtanítók hatására, a körülmetélkedés és a rituális ünnepek tiszteltetésével nem az evangéliumban kapott szabadságban, hanem a törvény alatt akarnak élni, akkor ő kénytelen rámutatni arra, hogy az a törvény, melynek szolgálni akarnak, az lesz majd a bírójuk. Hiszen aki a Tóráat helyesen akarja értelmezni, az felismeri annak legdöntőbb vonását: a Tóra túlmutat önmagán. Ahogy később Luther mondta: „a törvény ugyanis Krisztusról tanít, és nem önmagáról”. Pál előtt senki nem mert a törvény és Jézus áldozatával kapcsolatban így gondolkodni. Az apostol is csak elhívás-tapasztalata alapján jutott arra a felismerésre, hogy Jézus kereszthalála, a törvény átka alóli teljes szabadságot hozza el minden zsidó és minden keresztyén számára.

Pál nagyon jó pedagógus, aki hihetetlen elszántsággal, több úton és több szempontból világít rá a megváltás jelentőségére. Az egyik kommentátor úgy fogalmazott, hogy Pál foggal-körömmel védi a kereszt igazságát és erejét! Az, hogy most újra nekifut a galaták meggyőzésének, egyszerre beszél arról, hogy ő sziklaszilárdan látja Krisztus halálának és feltámadásának erejét, másrészt arról a szeretetről, amivel mindenáron fel akarja nyitni a galaták szemét arra, hogy Jézus nem a törvény igájában való életre szabadította meg őket.

Mindezek fényében nagyon tudatosan fordítja a gyülekezet tekintetét újra Ábrahámra. A zsidók és így a befurakodott tévtanítók egyik legfőbb büszkesége az volt, hogy ők Ábrahám leszármazottai. Az ember bűnbeesését követő hosszú évszázadok után végül Isten Ábrahám előtt nyilatkoztatta ki magát. Ábrahámnak ígérte Kánaán földjét, és azt is, hogy utódainak száma annyi lesz, mint égen a csillag és tengerparton a homok. Az Ábrahámval és utódaival kötött szövetség alapján a zsidók biztonságban érezték magukat. – örökre és visszavonhatatlanul bebiztosítva. Ezért kellett Keresztelő Jánosnak hirdetnie: „Ne gondoljátok, hogy ezt mondhatjátok magatokban: A mi atyánk Ábrahám! Mert mondom, hogy Isten ezekből a kövekből is tud fiaikat támasztani Ábrahámnak”. Amikor maga Jézus mondta nekik, hogy ha megtartják igéjét, akkor tanítványai lesznek, az majd szabadabbá teszi

őket, az teljességgel elfogadhatatlan volt számukra. Hogy mondhatja rájuk Jézus, hogy ők nem szabadok, hiszen mindannyian Ábrahám utódai, tehát szabadok. Jézus pedig könyörtelenül szembesíti őket, hogy: „ha Ábrahám gyermekei volnátok – vagyis ugyanúgy lelkileg, mint testileg – Ábrahám cselekedeteit tennétek. De ti meg akartok engem ölni... Ábrahám ezt nem tette volna.” Pál ennek nyomvonalán igyekszik meggyőzni a galatákat arról, hogy még ha a zsidók oly' büszkék is származásukra, Ábrahám igaz gyermekei nem azok, akik tökéletes zsidó családfát tudnak felmutatni, hanem azok, akik Ábrahám hitét és engedelmisségét követik. Ezért ne az legyen számukra fontos, hogy zsidóvá legyenek, hanem az, hogy Krisztuséi.

Bárcsak így érvelnék mi is ott, ahol vagyunk Krisztus mellett és bárcsak Pálhoz hasonlóan tudnánk a kereszt üzenetével megtalálni hallgatóink szívét. Hiszen Pál tudta, hogy mi akarja szolgásba hajtani hallgatói szívét és úgy világította meg többféle úton számukra Krisztus szabadítását, hogy egyrészt az ő szíve szabad volt a törvény igájától, másrészt pedig abban, ahogy Krisztus érdeméről beszélt, egyre sötétebbé vált a szolgáság valósága és egyre világosabbá vált a kereszt szabadsága. Adja meg nekünk az Úr, hogy a Lélek által mi is ilyen bizonyágtevőkké válhassunk családjunkban, környezetünkben!

Az Ábrahám-tól való származás tehát kettős értelemben szerepel, és Jézusra nézve átformálódik: a szó szerinti fizikai, testi leszármazás egyértelműen tévúttá válik, míg igazi származássá a lelki, hitbéli kapcsolódás lesz. Ennek a kettősségnek a kiábrázolódását látja Pál Ábrahám két fiában és történetüket allegóriaként használja fel, mint amelyek túlmutatnak önmagukon valami másra, illetve egészen pontosan Valaki másra. A szolgálónak és a szabad asszonynak, Hágárnak és Sárának egyaránt fia született Ábrahám-tól. A kettő között azonban nagy volt a különbség: az egyik csak test szerint született, a másik pedig ígéret szerint; az egyik csak természet által, a másik azonban kegyelem által. Ábrahám százéves volt, Sára pedig - aki meddő volt - már kilencven év felett járt, amikor Izsák született. Tehát Izsák születése a természet ellenében, természetfeletti módon, Isten különleges ígéretén keresztül történt. Atyjuk révén a fiúk féltestvérek, mégis két külön világ jelképei. Mindkét fiú anyja státuszát örökölte, Izmael rabszolgának született, Izsák pedig szabadnak.

Pál meg is magyarázza a két fiú jelképét: Hágár a régi szövetségkötés, a törvény jelképe, neve a Sinai hegyre utal. Mely nem hordozza magában a beteljesedést, mint ahogy Izmael születése sem hordozta magában sem Isten ígéretének, sem Ábrahám reményeinek beteljesedését. A Sinai-hegy az Arábiai sivatagban fekszik, mely kívül esik az örökségen, a Szentföldön. Hasonlóvá vált a helyzete a földi Jeruzsálemnek is. A Krisztust halálra adó város olyan, mint a Sinai-hegy: azok, akik onnan jönnek, a szolgáság alatt élnek - akárcsak Hágár utóda -, mert a törvényeskedést hirdetik. Ezzel szemben Sára az új szövetségkötés, az evangélium valóságának jelképe! Mely egyáltalán nem olyan, mint a földi Jeruzsálem, hanem szabad, dicsőséges, felülről való, mely a Krisztusban hívők szülőanyja. Szabadulásra szül, mint ahogy Sára is csodálatosan szülte meg az ígéretnek szabad fiát, Izsákot.

Pál úgy használja fel mondanivalója kifejtésére Ábrahám történetét, úgy mutat túl azon, hogy annak üdvörtörténi üzenetet ad, amely már a Krisztus utáni új rendben, új tartalmat hordoz magában. Egész mondanivalójának egyik kulcsszava az ígéret. Az itt alkalmazott allegória magyarázata azon üdvörtörténi látásmódra épül, hogy Isten olyan Isten, aki ígéreteket ad. Ha kinyitjuk a Bibliát, már a legelején azt olvassuk, hogy Isten a bűneset után ígéretet ad: a világba betört sötétség és bűn nem

fog örökre jogot és érvényt szerezni, mert majd az asszony utódai a kígyó fejére fognak taposni, bár a kígyó meg fogja marni sarkukat. Aztán első gyilkosság idején is megjelent Isten ígérete, hogy nem fogja engedni Káin életét elveszni mások által. Majd, amikor Noé megkapta Istentől az útmutatást a bárka készítésére, Isten ígéretet is adott mellé, miszerint szövetséget fog vele és családjával kötni. Ábrahám pedig, amint láttuk nemcsak arra kap ígéretet, hogy jó minőségű, termékeny földet ad neki Isten, hanem arra is, hogy utódot fog neki adni, sőt az utódainak is ad utódokat és így annyi leszármazottja lesz, hogy nem fogják tudni őket megszámlálni.

Azt látjuk a Bibliában, hogy Istennek különböző ígéretei vannak. Vannak személyeknek és vannak már a kiválasztott népnek szóló ígéretei. Vannak olyan ígérek, amelyek egy hosszabb történelmi időszakra szólnak, vannak olyanok, amelyek szinte azonnal bekövetkeznek - mint ahogy azt a sareptai özvegyasszony is megtapasztalta, az el nem fogyó liszten és olajon -. Isten népének életét alapvetően határozták meg Isten ígéretei. Lehet, hogy Isten törvényét sokszor elfelejtették, de ígéreteit nem felejtették el! Ézsaiás mondja több helyen Isten ígéreteinek beteljesedésével kapcsolatban: „A Seregek URának féltő szeretete viszi véghez ezt!”

Isten ígéretei által megnyitja hatalmának, erejének, mindenhatóságának valóságát népe számára. Azt látjuk, hogy legtöbbször, amikor Isten ígéretet ad, általában olyan helyzetben van Isten választott embere vagy népe, ahol az emberi lehetőségek véget érnek, elfogynak. A halál árnyékának völgyében, amit az ember a bűnessel megnyitott, ott megígéri Isten, hogy az a kígyó, amelyik rászédte Évát a bűnre, annak uralmának véget fog vetni. Ott, ahol megsokasodott a gonoszság, ahol Isten jót már nem talált, csak Noéban, ott, bárkát és szövetséget ígér. A gyermektelenségbe gyermeket ígér, a fogságból szabadulást, a széttört királyságban örök királyságot. Úgy tűnik, hogy valahogy Isten ígéreteinek egyik sajátossága, hogy emberileg reménytelen helyzetekben nyit meg egy ablakot Isten uralmára, mennyei hatalmára, valóságára. Azzal pedig, hogy nem akkor és úgy teljesedik be, ahogy népe legtöbbször gondolja, Isten várja népe szívét újra és újra jelenlétébe, hogy formálja azt, hogy ígéretei által megtanítsa őket bízni. Hiszen az Ő útjai magasabbak, az emberénél, az Ő gondolatai nem az ember gondolatai. Vágyik arra, hogy ígéretei által még jobban megismerje Őt népe és az ígérek beteljesítése által még inkább bízjon Benne. Az ígérek adója szent és tökéletes, aki féltő szeretetére nézve beteljesíti minden ígéretét. Isten mindenkori népének kihívást jelentenek az Ő ígéretei: rá tudja-e magát bízni arra az Istenre, Aki az egész világtörténelemben annak az üdvtervnek a kibontását munkálja, amellyel helyreállítja a bűnös által megtört világ egészét?

Ennek a helyreállító üdvtervnek volt része nemcsak az Édenkertben elhangzó ígéret, hanem az Ábrahámnak adott több ezer éves ígéret, miszerint Ábrahám által nyer áldást a föld minden nemzetsége. Ez az ígéret teljesedett be Jézus Krisztusban, hiszen az Ő váltsága hozott áldást, szabadulást, gyógyulást a föld minden nemzetségének. Az Ószövetség legtöbb ígérete erre a Jézusra mutat, akinek életében több mint 300 ószövetségi prófécia teljesedett be, közülük 29 egy napon, Jézus halálának napján.

Pál erre az ígéret adó és ígéret beteljesítő Istenre akarja emelni a galaták szemét, amikor azt mondja nekik: „Ti pedig, testvéreim, Izsák módjára az ígéret gyermekei vagytok.” Mintha azt mondaná nekik: „értsétek meg, hogy mit kaptatok Krisztusban! Nem a törvény számít Isten előtt, hanem egyedül Jézus halála és feltámadása! A ti identitásotok alapja nem szabad, hogy törvény alapú legyen,

egyedül akkor vagytok jó helyen, ha Krisztusban vagytok, Akiben az Ábrahámnak adott ígéret és Isten üdvterve beteljesült!”

Kedves Gyülekezet! Minket itt és most, hogyan és miből ráznak fel Pál szavai? Tisztán látjuk, hogy szabadok vagyunk? Mi határoz meg minket: a vallásosságunk törvényei, a minket körbe vevő világ hamis igazságai vagy az, hogy Krisztushoz tartozunk, az ígéret gyermekei vagyunk? Mit jelent ez számunkra? Mit jelentenek számunkra Isten ígéretei? Hogyan határozzák meg életünket Isten ígéretei?

Azt tisztán láttuk, hogy mit jelentett Ábrahám életében: igazi kihívás volt számára. Egyrészt az életét meghatározó igazodási ponttá vált, másrészt azonban hit-kρίζist jelentett számára, hiszen az utóddal kapcsolatos ígéret beteljesedésével bajban volt. Amikor már emberileg lehetetlennek látszott, hogy ebből valami lesz, akkor Ábrahám feladta, valójában nem hitte el, hogy be fog teljesülni. Nem szegült ő ellene Istennek, csak be akart neki segíteni, amikor engedett Sára unszolásának és bement szolgálójuk, Hágár sátrába. Az utód támasztásnak ez a formája abban a korban teljesen bevett szokás volt, mint ahogy a többnejűség is. Ezért, bár emberileg nézve rendben volt az, amit Ábrahám tett, csak Isten ígéretére nézve nem volt helyénvaló. Milyen jó, hogy az ige nem kendőzi el előlünk a hitetlenséget, a kételkedést. Igen, sokszor mi is megtapasztaljuk, hogy Isten ígéretei nem akkor és nem úgy teljesednek be akár személyes életünkre nézve, akár a világ eseményeire nézve, mint ahogy azt mi várnánk. Arra nézve, ami körbe vesz minket, mi is sokszor olyan hitetlenek vagyunk az Ő ígéreteire nézve, mint Ábrahám. De milyen jó az, hogy előttünk lehet Ábrahám példája! Aki ugyan be akart segíteni Istennek, ez mégsem volt akadály Isten tervének megvalósulásában, hiszen Ábrahám tettei ellenére, Isten állta saját szavát és természetfeletti módon beteljesítette Izsákban ígéretét. Ez az Isten nem változott, Ő akkor is, ha mi pillanatnyilag nem értjük, nem látjuk, hogy hogyan munkálja ennek a világnak a teljes helyreállítását, hogy hogyan fordít mindent a javunkra, ami itt történik velünk, Ő mindezek ellenére is be fogja teljesíteni minden ígéretét!

Ahogy a dicsőítés életünk legnehezebb történései között is, Istenre emeli szívünk tekintetét, úgy lehetnek a legsötétebb élethelyzetekben is lelkünk megtartói erőivé Isten ígéretei. Mindazt, amit Jézus halálával és feltámadásával megszerzett számunkra, azt már itt a földön magunkhoz ölelhetjük, hiszen az üdvterv célja, hogy az ember az Isten szeretetében legyen otthon és ott álljon helyre bűnnel terhelt életének minden repedése, törése. De ez az üdvterv még folyamatban van, hiszen akkor fog majd teljesen és végérvényesen kibontakozni, amikor Jézus visszajön és újjáteremt mindeneket, hogy akkor feltámadott testben örökre az Isten jelenlétében éljünk majd. Erről az ígéretről olvastunk a lekción. Nem a bűné, nem a szenvedése, nem a halálé, nem a járványé az utolsó szó, hanem azé a Jézus Krisztusé, aki újjá fog teremteni mindeneket és le fog törölni minden könnyet a szemünkről! A kereszttel többé nem szolgál, hanem Isten jelenlétében élő szabad, szeretett gyermekek lehetünk, akik Isten hűségére nézve reménykedhetnek minden reménytelen helyzetben, hogy Ő ígéreteit beteljesítő, szerető mennyei Atya és Övé lesz az utolsó szó! Lelke által pecsételje el ennek valóságát és erejét szívünkben! „Ti pedig testvéreim, Izsák módjára, az ígéret gyermekei vagytok!” Ámen!

(Győriné Vincze Krisztina)